

**Uchwała Nr IX/65/03
Rady Miejskiej w Głuchołazach
z dnia 27 czerwca 2003 r.**

**w sprawie zmiany Uchwały Nr V/40/03 Rady Miejskiej w
Głuchołazach z dnia 26 lutego 2003 r. w sprawie Gminnego Programu
Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2003 rok**

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym /tekst jednolity Dz. U. z 2001 Nr 142, poz.1591, Dz. U. z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984 oraz Nr 214, poz. 1806/ oraz art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2002r. Nr 147, poz. 1231, Nr 167, poz.1372 oraz z 2003 r. Nr 80, poz. 719) – Rada Miejska w Głuchołazach uchwała, co następuje:

§ 1

W załączniku do Uchwały Nr V/40/03 Rady Miejskiej w Głuchołazach z dnia 26 lutego 2003 r. w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2003 rok:

w rozdziale II – **Gmina Głuchołazy i jej zasoby profesjonalnej i nieprofesjonalnej pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom**, w podrozdziale – **Informacje o gminie pod kątem zagrożeń alkoholizmem i narkomanią**, po Tab. Nr 2 – **liczba ważnych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w latach 1998, 1999, 2000, 2001, (wg stanu na dzień 10 września 2001), 2002 r. (stan na 10 września 2002 r.)** zdanie : „Ilość wydanych zezwoleń nie przekracza limitu, który dla sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży na terenie Gminy Głuchołazy wynosi 50” - otrzymuje brzmienie: „ *Ilość punktów sprzedaży napojów alkoholowych nie przekracza limitu, który dla sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5 % alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży na terenie Gminy Głuchołazy wynosi 50*”.

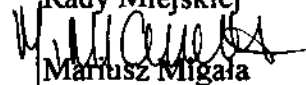
§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Głuchołaz.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Miejskiej

Mariusz Migala

Załącznik
do Uchwały Nr IX/65/03
Rady Miejskiej
w Glucholazach
z dnia 27 czerwca 2003 r.

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH**

GLUCHOŁAZY 2003 R.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

ROZDZIAŁ I – WIADOMOŚCI OGÓLNE

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2003 jest kontynuacją zadań podejmowanych w poprzednich latach. Stanowi spis działań będących jednocześnie zadaniami własnymi gminy w obszarze tych zagadnień społecznych, które będą realizowane w 2003 roku.

- **Cele strategiczne programu**

1. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych.
2. Zmniejszenie skali problemów alkoholowych aktualnie występujących na terenie miasta i gminy.
3. Zwiększenie zasobów umożliwiających realizację w/w celów.

- **Cele operacyjne**

1. Ograniczenie i zmiana struktury spożycia napojów alkoholowych.
2. Zmiana zachowań i postaw społeczności lokalnej oraz instytucji działających na terenie miasta i gminy Głuchołazy wobec problemów związanych z nadużywaniem alkoholu.
3. Popularyzacja zdrowego i trzeźwego spędzania wolnego czasu zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży.
4. Wdrażanie nowoczesnych form profilaktyki kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży.
5. Zwiększenie dostępności terapii dla osób uzależnionych oraz członków ich rodzin.

- **Realizatorzy Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, działająca w oparciu o Regulamin określający zasady jej funkcjonowania.
2. Poradnia dla osób z problemami alkoholowymi działająca przy Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej ZOZ w Głuchołazach.
3. Stowarzyszenie Klubu Abstynenta „Azyl”.
4. Polski Komitet Pomocy Społecznej.
5. Towarzystwo Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych „Powrót z U”.
6. „Caritas” Parafii Św. Wawrzyńca
7. Inne podmioty, którym zlecane są zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

- **Źródła i zasady finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych są środki finansowe budżetu gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

• **Stosowane w programie skróty**

GPPiRPA – Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

TRiPDU „Powrót z U” – Towarzystwo Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych „Powrót z U”

AA- Ruch Anonimowych Alkoholików

AL-Anon- Ruch członków rodzin z problemem alkoholowym

DDA – Ruch skupiający dorosłe dzieci alkoholików

ROZDZIAŁ II – GMINA GŁUCHOŁAZY I JEJ ZASOBY PROFESJONALNEJ I NIEPROFESJONALNEJ POMOCY OSOBOM UZALEŻNIONYM I ICH RODZINOM

• Informacje o gminie pod kątem zagrożeń alkoholizmem i narkomanią.

- Gmina Głucholazy leży na polsko - czeskim pograniczu. Od kilku lat funkcjonują tu cztery przejścia graniczne. Z punktu widzenia turystyki i gospodarki fakt ten stawia gminę w korzystnym świetle, jednak bliskość granicy stwarza wiele poważnych zagrożeń. Jedno z najniebezpieczniejszych to łatwy dostęp do taniego alkoholu, sprzedawanego w przygranicznych sklepach każdemu chętnemu bez względu na wiek. Zjawisko to nie było dotąd szczegółowo badane, ale kilkuletnie obserwacje skłaniają do refleksji, że przyczyniło się ono do wzrostu liczby osób nadużywających alkoholu.
- Czynnikiem wpływającym na wzrost alkoholizmu jest także nasilające się bezrobocie. Pociąga ono za sobą znaczne zubożenie społeczności gminy co z kolei jest częstą przyczyną zniechęcenia, załamania psychicznego, a to sprzyja sięganiu po środki zmieniające świadomość i aktom przemocy. Pomimo funkcjonowania procedury „Niebieskiej Karty” w naszej gminie brakuje skutecznej i kompleksowej pomocy dla ofiar przemocy, którymi najczęściej są kobiety.
- Zagrożeniem a także dużym utrudnieniem w rozwiązywaniu problemów alkoholowych jest tzw. osiedle slumsów. Są to bloki, w których mieszkają głównie niepłacące czynszu rodziny alkoholowe, wśród których można znaleźć wielu kryminalistów. Interwencje policji, bójki i wyzviska to codzienna rzeczywistość tego osiedla. Dzieci zaś tam mieszkające nie stronią od alkoholu i środków wziewnych.
- Sieganiu po alkohol sprzyja także jego dostępność.

Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi wprowadziła obowiązek wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia na miejscu lub poza miejscem sprzedaży prowadzona jest tylko na podstawie zezwoleń wydawanych przez Burmistrza po pozytywnym zaopiniowaniu przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w mieście i gminie Głucholazy wydaje się na czas oznaczony- 4 lata (gastronomia) lub 2 lata (detal).

Porównując dane z Tabeli nr 1 przez kolejne 6 lat tj. od 1997 r. do 2002r. można stwierdzić, że liczba wydawanych w ostatnich latach zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych poza miejscem sprzedaży i w miejscu sprzedaży utrzymuje się na zbliżonym poziomie.

Tabela nr 1 – liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wydanych w latach 1997,1998,1999,2000, 2001 (wg stanu na dzień 10 września) i 2002 (wg stanu na dzień 10 września 2002 r.)

Z NAPOJAMI PRZEZNACZONYMI DO SPOŻYCIA									
POZA MIEJSCEM SPRZEDAŻY						W MIEJSCU SPRZEDAŻY			
WEDŁUG ZAWARTOŚCI ALKOHOLU						WEDŁUG ZAWARTOŚCI ALKOHOLU			
Lata	Ogółem	Razem	Do 4,5% alkoholu (oraz piwa)	Od 4,5% do 18% (z wyj. Piwa)	Powyżej 18%	Razem	Do 4,5% alkoholu (oraz piwa)	Od 4,5% do 18% (z wyj. piwa)	Powyżej 18%
1997 r.	162	104	44	40	20	58	22	22	14
1998 r.	141	91	40	31	20	50	22	17	11
1999 r.	146	91	35	34	22	55	26	14	15
2000 r.	134	89	36	33	20	45	25	11	9
2001 r.	97	66	29	24	13	31	15	9	7
2002 r.	94	55	25	21	9	39	20	10	9

Analizując liczbę punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w ostatnich 5 latach można zauważyć jej wzrost w ostatnim roku. Zgodnie z przedstawioną Tabelą nr 2, liczba ważnych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia w miejscu i poza miejscem sprzedaży w roku 2002 (stan na 10 września 2002) wynosi 266, w tym 157 to zezwolenia dla placówek handlowych do spożycia poza miejscem sprzedaży i 109 zezwoleń dla zakładów gastronomicznych do spożycia w miejscu sprzedaży.

Tab. Nr 2 – liczba ważnych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w latach 1998, 1999, 2000, 2001, 2001(wg stanu na dzień 10 września 2001), 2002 r. (stan na 10 września 2002 r.)

Z NAPOJAMI PRZEZNACZONYMI DO SPOŻYCIA									
POZA MIEJSCEM SPRZEDAŻY						W MIEJSCU SPRZEDAŻY			
WEDŁUG ZAWARTOŚCI ALKOHOLU						WEDŁUG ZAWARTOŚCI ALKOHOLU			
Lata	Ogółem	Razem	Do 4,5% alkoholu (oraz piwa)	Od 4,5% do 18% (z wyj. piwa)	Powyżej 18%	Razem	Do 4,5% alkoholu (oraz piwa)	Od 4,5% do 18% (z wyj. piwa)	Powyżej 18%
1998 r.	253	154	64	54	36	99	46	31	22
1999 r.	264	163	66	63	34	101	46	32	23
2000 r.	275	169	68	63	38	106	53	29	24
2001 r.	252	156	64	57	35	96	50	27	19
2002 r.	266	157	67	59	31	109	57	30	22

Ilość punktów sprzedaży napojów alkoholowych nie przekracza limitu, który dla sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5 % alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży na terenie Gminy Głucholazy wynosi 50 . Natomiast liczba punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5 % alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży wynosi 100.

Tabela nr 3 – wykaz punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Głucholazy w roku 2002 (stan na dzień 10 września 2002)

L.P.	MIEJSCOWOŚĆ	PLACÓWKI HANDLOWE		GASTRONOMIA	
		ogółem	powyżej 4,5 % alkoholu (z wyjątkiem piwa)	ogółem	powyżej 4,5 % alkoholu (z wyjątkiem piwa)
1.	GLUCHOŁAZY	29	24	33	22
3.	BODZANÓW	4	4	-	-
4.	NOWY ŚWIĘTÓW	3	2	-	-
5.	POLSKI ŚWIĘTÓW	2	2	-	-
6.	SŁAWNIOWICE	4	2	-	-
7.	KONRADÓW	-	-	2	2
8.	BISKUPOW	3	3	1	1
9.	JARNOŁTÓWEK	4	3	6	4
10.	RUDAWA-NOWY ŚWIĘTÓW	1	1	-	-
11.	GIERALCICE	3	3	1	1
12.	WILAMOWICE	1	1	-	-
13.	STARY LAS	3	3	1	1
14.	SUCHA KAMIENICA	2	2	-	-
15.	CHARBIELIN	4	3	3	2
16.	POKRZYWNA	1	1	8	-
17.	BURGRABICE	3	3	2	2
18.	NOWY LAS	1	1	-	-
19.	MARKOWICE	1	1	-	-
	RAZEM	69	59	57	35

- Nadużywanie alkoholu bardzo często prowadzi do różnego rodzaju wykroczeń a nawet przestępstw. Obszarami na terenie Gminy Głucholazy gdzie występuje szczególne nasilenie negatywnych zjawisk związanych z nadużywaniem alkoholu są przeważnie okolice miejsc sprzedaży i podawania alkoholu / Tabela wg danych Policji/

Rodzaj problemu	Miejsce występowania problemu	
	Głucholazy-ulica, rejon	Gmina- miejscowość, rejon
Zakłócenie porządku publicznego przez osoby nietrzeźwe	Rynek, Kościuszki, Korfantego, Al.Jana Pawła II, Bohaterów Warszawy,	Gieralcice, Nowy Świętów
Ciężkie przestępstwa popełniane pod wpływem alkoholu	Wieniawskiego, Rynek, Opolska, Góra Św. Anny, Sikorskiego	Nie odnotowano
Przemoc domowa	Kościuszki, Skłodowskiej, Rynek	Burgrabice, Nowy Świętów, Gieralcice
Miejsca spożycia alkoholu przez uczniów szkół	Moniuszki, rejon rzeki Biała, Chopina – rejon sklepu Procent	przystanki PKS, tereny ustronne
Miejsca spożycia alkoholu przez dorosłych	rejon rzeki Biała (molo), Moniuszki, Al. Jana Pawła II, Chopina- okolice sklepu „Procent”, rejon rzeki Biała	w rejonie sklepów spożywczych

- **Profesjonalne rozwiązywanie problemów alkoholowych**

- W Głucholazach funkcjonuje w ramach Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Poradnia dla osób z problemami alkoholowymi. Świadczy ona standardowe usługi przewidziane dla tego typu placówek . Ponadto z środków GPPiRPA finansowane są dodatkowe zajęcia terapeutyczne dla pacjentów uzależnionych i współuzależnionych.

Dane statystyczne za lata 2001 – 2002 obrazuje poniższa tabela:

		Rok 2001 (I - IX)	Rok 2002 (I - IX)
1.	Pacjenci zarejestrowani w Poradni (ogółem).	155	106
2.	Pacjenci, którzy pierwszy raz zgłosili się do Poradni	42	49
3.	Pacjenci skierowani na leczenie postanowieniem sądu	30	24
4.	Osoby współuzależnione korzystające z usług Poradni	31	19
5.	Osoby, które same zgłosiły się do Poradni	70	51
6.	Osoby skierowane przez Poradnię na leczenie stacjonarne	60	24

- Oprócz profesjonalnej pomocy w Poradni osoby uzależnione oraz członkowie ich rodzin raz w miesiącu mogą uczestniczyć w zajęciach edukacyjno – rozwojowych oraz rozmowach diagnostyczno – motywujących prowadzonych przez certyfikowanego specjalistę psychoterapii uzależnień. Prowadzi on rozmowy indywidualne, na które zainteresowani zapisują się już wcześniej, a także zajęcia grupowe.
- W Głucholazach działają 2 świetlice realizujące programy opiekuńczo – wychowawcze i socjoterapeutyczne. Placówki te skupiają dzieci z rodzin alkoholowych, niewydolnych wychowawczo i dysfunkcyjnych.
- Działaniami profilaktycznymi obejmowane są szkoły a nawet przedszkola. Przeszkoleni nauczyciele i pedagodzy realizują w nich programy profilaktyczne np. „Tak czy Nie”, „Śnieżna Kula” i inne. Odbywają się także spotkania z policjantami w ramach realizowanych przez nich programów profilaktycznych np. „Moje życie bez uzależnień” czy „Bezpieczne szkoła”.

Uczniowie uczestniczą także w spektaklach podejmujących tematykę uzależnień. Ponadto szkoły, kluby sportowe czy inne organizacje podejmują w miarę swoich możliwości i środków starania aby dzieciom i młodzieży przedstawić taką ofertę rozrywki, która stanowiłaby alternatywę dla wszelkiego rodzaju używek. Ich starania wspiera gmina poprzez Akcję BANAN (Bez Alkoholu, Narkotyków i Nikotyny).

W 2002 r. wśród uczniów klas pierwszych szkoły średniej przeprowadzono program profilaktyczny „DEBATA”. W gimnazjach natomiast zrealizowano program profilaktyczno – edukacyjny NOE. Na zakończenie tego programu uczestników poddano badaniu ankietowemu, które miało na celu dostarczenie informacji na temat:

- dostępności substancji psychoaktywnych wśród młodzieży,
- stereotypów dotyczących ich stosowania,
- doświadczenia młodzieży w zakresie używania alkoholu i narkotyków,
- wieku inicjacji,
- wzorców oraz miejsca picia i stosowania innych substancji uzależniających,
- postaw wobec środków psychoaktywnych,

- częstotści kontaktów z alkoholem i narkotykami,
 - zainteresowanie rodzajami działań profilaktycznych.
- W programie uczestniczyło ogółem 358 uczniów, w tym 164 dziewczyny i 162 chłopców. Średnia wieku osób badanych wyniosła – 14 lat.

Po przeprowadzeniu ankiety okazało się, że:

w odniesieniu do alkoholu

- 300 osób tj. 84% badanych próbowało pić alkohol, w tym 131 dziewczyny i 140 chłopców.
- najczęściej młodzi ludzie sięgają po alkohol w swoim własnym domu (117 os. tj. 33,5%)
- osobami, które częściej alkohol są koledzy (187 os. tj. 53%) oraz rodzice (51 os. tj. 14,5 %).
- najbardziej popularnym napojem alkoholowym jest piwo (161 os. tj. 46%)
- młodzież naszej gminy finansowo stać na zakup alkoholu (276 os. tj. 77%), co może być pewnym zaskoczeniem zważywszy na skalę bezrobocia
- alkohol najchętniej spożywany jest podczas imprez (154 os. tj. 44%)
- średni wiek inicjacji alkoholowej wyniósł 12, 63
- 36 os. (10%) stwierdziło, że okazję do wypicia alkoholu ma 1 raz w tygodniu a 34 os. (9,6%) - częściej niż raz w tygodniu
- 12 os. (4%) przyznało się, że 10-20 razy piło alkohol w ciągu ostatnich 30 dni, natomiast 11 os. (4%) 3-5 razy w ciągu ostatnich 7 dni
- 44 os. (26 chłopców i 14 dziewczyn) tj. 13% potwierdziło, że się upiło w ciągu ostatnich 30 dni
- sporo młodych osób, zamierza w najbliższej przyszłości sięgnąć po alkohol, i tak:
 - w ciągu najbliższych 12 miesięcy – 43 os. (12,6%)
 - w ciągu najbliższych 30 dni – 25 os. (8%)
 - w ciągu najbliższych 7 dni – 18 os. (6%)
- jeżeli chodzi o dostępność alkoholu dla nieletnich na terenie naszej gminy 144 os. (41%) stwierdziło, że kupno alkoholu nie stanowi żadnego problemu. Natomiast 107 os. (30%), potwierdziło również, że osoba nieletnia może kupić alkohol ale jest to jednak utrudnione

w odniesieniu do narkotyków

- sporo, bo aż 53 os. tj. 15% uważa, że osoby o silnej woli mogą używać narkotyków bez groźby uzależnienia
- 48 os. (13,5%) sądzi, że okazjonalne palenie marihuany (trawki) nie jest groźne w skutkach dla zdrowia a 81 os. (23%) nie ma na ten temat wiedzy
- aż 50 os. tj. 14% uważa, że narkotyki pomagają w rozwiązywaniu problemów a nawet w osiągnięciu sukcesów życiowych (89 os. tj. 25%)
- środki odurzające najczęściej stosowane przez uczniów gimnazjów naszej gminy to wg badanych : marihuana lub haszysz – 197 os. tj. 54,5%, środki wziewne (kleje, rozpuszczalniki) – 87 os. tj. 24%, środki uspokajające stosowane bez wiedzy lekarza – 85 os. tj. 24% *(ilość osób uważająca, że dany środek jest najczęściej stosowany przez uczniów swojej szkoły)*
- 64 os. (18 %) uważa, że na terenie jego szkoły można bez problemów kupić narkotyki i taki sam procent uczniów jest przekonanych, że w szkole można kupić narkotyki ale jest to utrudnione
- 51osób tj. 14 % już próbowało jakiegoś narkotyku (38 chłopców i 8 dziewczyn)

- najczęściej po narkotyki młodzież sięga w gronie swoich kolegów – 34 os. tj. 10%, koledzy też są najczęściej wymieniani jako osoby, które pierwszy raz częstują narkotykiem – 53 os. tj. 15%
- 135 os. tj. 38% przyznało się, że wie gdzie można kupić narkotyki
- 36 os. (10%) potwierdziło, że brało narkotyki w ciągu ostatnich 12 miesięcy i 22 os. (6%) – w ciągu ostatnich 30 dni
- 10 os. (3%) stwierdziło, że wielokrotnie proponowano im zakup narkotyków na terenie ich szkoły, 16 os. (4,6%) – że, kilka razy
- częstotliwość zażywania narkotyków przedstawia się następująco:
 - marihuana, haszysz – 7 os. zażywa bardzo często, 5 os. – często
 - amfetamina – 2 os. bardzo często
 - ekstazy – 1 os. bardzo często, 1 os. – często
 - kokaina – 1 os. bardzo często
 - kleje, rozpuszczalniki – 1 os. bardzo często, 2 os. – często
 - morfina, heroina – 1 os. często
 - halucynogeny – 1 os. bardzo często, 1 os. – często
- za najbardziej szkodliwe młodzież uznała następujące używki:
 1. heroina
 2. amfetamina
 3. klej
 4. marihuana
 5. wódka
 6. papierosy
 7. wino
 8. piwo

Przeoglądając te dane stwierdzić można, że uczniowie gimnazjów naszej gminy są zorientowani gdzie można kupić narkotyki. Zaopatrzenie się w różnego rodzaju używki nie nastęrcza im większych trudności.

Niestety wśród młodzieży nadal funkcjonują stereotypy dotyczące alkoholu i narkotyków np. że ludzie o silnej woli mogą zażywać narkotyki bez groźby uzależnienia czy to, że narkotyki pomagają w rozwiązywaniu trudnych problemów życiowych.

Ponadto prawie wszyscy badani – osoby niepełnoletnie – są już po inicjacji alkoholowej, której średni wiek wyniósł ok. 12 lat. Najczęściej alkohol jest spożywany podczas imprez i to chyba nikogo nie dziwi, zważywszy na fakt, że prawie nie ma młodzieżowej imprezy bez udziału alkoholu.

Smutne natomiast jest to, że wielu badanych przyznało się, że pije alkohol w swoim domu, zaś osobami ich częstującymi są rodzice.

Jeżeli chodzi o dostępność alkoholu to podobnie jak w przypadku narkotyków młodzi ludzie nie mają większych trudności z jego zakupem (pomimo ustawowego zakazu sprzedaży napojów alkoholowych osobom niepełnoletnim).

Kwestia finansowa, jak się okazało również nie jest przeszkodą w zaopatrzeniu się w napoje alkoholowe. Jak bowiem wskazują wyniki ankiety młodzi ludzie mają pieniądze na zakup alkoholu i jak sami stwierdzili w bliższej lub dalszej przyszłości zamierzają po niego sięgnąć.

Wyniki badań wskazują na konieczność kontynuowania programów profilaktyczno-edukacyjnych dla dzieci i młodzieży, których wątek mógłby być podejmowany na lekcjach wychowawczych.

- Rozwiązywaniem problemów alkoholowych na terenie naszej gminy zajmuje się także GKRPA, która realizuje zadania wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
- Działania związane z przeciwdziałaniem alkoholizmowi, przemocy i narkomanii podejmuje również głuchołaska Policja.

Porównując liczbę przestępstw w ogóle i tych dokonanych pod wpływem alkoholu można stwierdzić, że alkohol jest bardzo często przyczyną awantur domowych, zakłóceń ładu i porządku publicznego a także wypadków drogowych /Tabela nr 1/

Tabela - przestępstwa w latach 2001 i 2002 (stan na koniec września)

Interwencje policyjne	Spowodowane na trzeźwo		Spowodowane pod wpływem alkoholu	
	2001 r.	2002 r.	2001 r.	2002 r.
Interwencje domowe	92	104	104	152
Wykroczenia kierowców	190	275	36	17
Wykroczenia rowerzystów	41	26	36	12
Ciężkie przestępstwa:				
- Zabójstwa	-	-	-	-
- Napady	-	-	-	-
- Rozboje	1	-	6	6
Zakłócenia ładu i porządku publicznego	20	45	83	29
Zdarzenia drogowe:				
-wypadki,	12	10	3	1
- kolizje	98	85	26	3
Ogółem	454	545	295	220

Jak wynika z Tabeli bardzo często na terenie naszej gminy dochodzi do awantur domowych wywoływanych przez osoby nietrzeźwe. W roku 2001 było ich 104, a w bieżącym roku przez okres dziewięciu miesięcy aż 152. Najczęściej policja wzywana jest przez kobiety, które obawiają się o bezpieczeństwo własne i dzieci.

W roku 2002 odnotowano 8 przestępstw popełnionych przez nieletnich nietrzeźwych. Były to kradzieże, kradzieże z włamaniem oraz naruszenie nietykalności cielesnej. Natomiast do końca 2001 roku takich przestępstw popełniono 15.

Głuchołaska policja obserwuje wzrastający alkoholizm, zwłaszcza wśród bezrobotnych. Utrata zatrudnienia wyzwała - głównie u mężczyzn - negatywne emocje, z

którymi nie potrafią sobie umiejętnie i konstruktywnie radzić. Niestety bardzo często się zdarza, że napięcie emocjonalne zamienia się w agresję skierowaną na rodzinę

W bieżącym roku procedurą „Niebieskich kart” (procedura interwencji policji wobec przemocy w rodzinie) objęto 5 rodzin, a ogółem jest ich 42.

Do tej pory do Sądu Rejonowego w Prudniku wpłynęło 7 wniosków o znęcanie się nad rodziną złożonych przez policję. Prowadzenie tego typu spraw jest bardzo trudnym i żmudnym zajęciem. Przyczyną tego jest na częste korzystanie z prawa do odmowy zeznań w stosunku do osób najbliższych i niechęć sąsiadów do składania zeznań na temat sprawców i ich zachowania.

Wszystkie dane liczbowe mogą jednak ulec zmianie (wzrosnąć) bowiem odzwierciedlają one skalę zjawiska na koniec września 2002 r.

➤ Osoby uzależnione oraz członkowie ich rodzin mogą korzystać z pomocy finansowej w Ośrodku Pomocy Społecznej i materialnej w Polskim Komitecie Pomocy Społecznej.

• **Działania nieprofesjonalne na rzecz osób z problemem uzależnień**

➤ W Głuchołazach działa Stowarzyszenie Klubu Abstynenta „Azyl” mające na celu niesienie pomocy chorym uzależnionym od alkoholu oraz ich rodzinom.

W pomieszczeniach klubowych spotykają się członkowie dwóch grup AA oraz grupy Al-Anon skupiającej osoby współuzależnione a od niedawna DDA czyli Dorosłe Dzieci Alkoholików.

Członkowie Stowarzyszenia propagują życie bez alkoholu poprzez organizowanie imprez kulturalno-rozrywkowych, wyjazdów na spotkania środowisk trzeźwościowych oraz weekendy terapeutyczne przeznaczone dla rodzin dotkniętych chorobą alkoholową.

➤ Od wielu lat działa także Towarzystwo Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych „Powrót z U”, które realizuje swoją działalność statutową pomagając osobom uzależnionym od narkotyków i ich rodzinom.

ROZDZIAŁ III - ZADANIA GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH, METODY I ZASOBY ICH REALIZACJI

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (art.4¹) nakłada na gminę obowiązek realizowania – jako zadania własnego gminy – następujących przedsięwzięć:

- I. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
- II. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychologicznej i prawnej a w szczególności ochrony przed przemocą.
- III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży.
- IV. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
- V. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

I. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu. (i współuzależnionych)

Metody:

1. Zwiększenie dostępności niezbędnych oddziaływań terapeutycznych przez realizację programów after-care tzn. po podstawowym programie terapii (nie będących świadczeniami zdrowotnymi) dla:
 - pacjentów uzależnionych od alkoholu (trening umiejętności służących zdrowieniu, zapobieganie nawrotom picia, złość a nawrót uzależnienia i inne)
 - współuzależnionych (trening asertywności, warsztat komunikacji małżeńskiej, przemoc w rodzinie alkoholowej)
 - pomoc psychologiczna dla młodzieży z rodzin alkoholowych
2. Organizowanie i finansowanie zajęć edukacyjno – rozwojowych oraz prowadzenie rozmów diagnostyczno-motywujących dla osób uzależnionych i współuzależnionych.
3. Zakup i dystrybucja materiałów biurowych, informacyjno - edukacyjnych (książki, broszury, ulotki, plakaty), przepisów prawa oraz niezbędnych czasopism specjalistycznych.

Zasoby realizacji:

1. Poradnia dla osób z problemami alkoholowymi, w której zatrudnieni są: 1 specjalista terapii uzależnień, 2 instruktorów terapii + 1 instruktor terapii niezatrudniony w poradni.
2. Certyfikowany specjalista psychoterapii uzależnień prowadzący zajęcia w Klubie Wzajemnej Pomocy „Azyl”.

II. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychologicznej i prawnej a w szczególności ochrony przed przemocą.

Metody:

1. Kontynuowanie działalności Gminnej Świetlicy Socjoterapeutycznej przy Polskim Komitecie Pomocy Społecznej w Głucholazach:
 - realizowanie programu „Weekend terapeutyczny w Górach Opawskich” dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.
 - prowadzenie zajęć psychokorekcyjnych przeznaczonych dla dzieci z grup ryzyka.
 - uczestniczenie wychowawców i pedagogów w specjalistycznych szkoleniach

- doposażenie świetlicy w pomoce i sprzęt niezbędny do realizacji zajęć socjoterapeutycznych.
 - organizowanie i dofinansowanie kolonii, półkolonii i zimowisk terapeutycznych dla dzieci z rodzin dotkniętych chorobą alkoholową.
 - uruchomienie Filii Gminnej Świetlicy Socjoterapeutycznej dla dzieci z Nowego Świętowa i okolic.
2. Dofinansowanie działalności Świetlicy *Caritas*.

Zasoby realizacji:

1. Gminna Świetlica Socjoterapeutyczna przy Polskim Komitecie Pomocy Społecznej oraz Filia Gminnej Świetlicy Socjoterapeutycznej w Nowym Świętowie.
2. Świetlica „Caritas” Parafii Św. Wawrzyńca.

III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży

Metody:

1. Wdrażanie profesjonalnych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży do szkół, uczenie umiejętności służących zdrowieniu i trzeźwemu życiu.
2. Organizowanie profilaktyczno – edukacyjnych spektakli teatralnych lub koncertów muzycznych dla dzieci i młodzieży podejmujących tematykę uzależnień i przemocy.
3. Uczenie wczesnego rozpoznawania sygnałów wskazujących na „picie szkodliwe, a także na rozwijanie się procesu uzależniania się.
4. Uczenie osobistych umiejętności kontrolowania rozmiarów i wzorów picia.
5. Organizowanie dla nauczycieli i pedagogów szkoleń w zakresie problemów alkoholowych i realizacji programów profilaktycznych.
6. Edukacja nauczycieli w zakresie pomagania młodzieży w utrzymaniu abstynencji.
7. Ograniczenie działań promujących picie alkoholu przez niepełnoletnich – kampanie edukacyjne.

Zasoby realizacji:

1. Profesjonalne programy profilaktyczne, kontynuowane na lekcjach wychowawczych.
2. Spektakle i koncerty muzyczne przekazujące treści edukacyjne i profilaktyczne na temat środków uzależniających. Do spektakli dołączane są konspekty lekcji, które są kontynuacją tematów poruszanych podczas przedstawienia.
3. Szkolenia nauczycieli mające na celu wyposażenie ich w wiadomości i umiejętności dotyczące problemu alkoholizmu, tak w odniesieniu do dzieci i młodzieży jaki i rodziny alkoholowej.

IV. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Metody:

1. Wspieranie działalności środowisk wzajemnej pomocy przez:
 - finansowanie kosztów związanych z utrzymaniem Klubu „Azyl”.
 - wynagrodzenie dla gospodarza Klubu „Azyl”
 - dofinansowanie szkoleń podnoszących kwalifikacje osób uzależnionych i współuzależnionych w zakresie nieprofesjonalnej pomocy.
 - dofinansowanie weekendów terapeutycznych dla rodzin dotkniętych chorobą alkoholową prowadzonych wg określonego programu terapeutycznego przez specjalistów w zakresie terapii uzależnienia od alkoholu.
 - dofinansowanie wyjazdów osób uzależnionych i współuzależnionych na spotkania środowisk trzeźwościowych.
 - dofinansowanie imprez promujących trzeźwe spędzanie wolnego czasu np. trzeźwa zabawa sylwestrowa, rajd rowerowy środowisk trzeźwościowych i inne.
2. Wspomaganie działań profilaktycznych (opartych na konkretnych programach edukacyjnych i profilaktycznych) o charakterze rozrywkowym, sportowym itp. nie tylko odbywających się bez alkoholu, ale w szczególności sposób eksponujących ten fakt (Akcja „Banan”, Akcja „Radość bez alkoholu „wakacje bez ryzyka”).
3. Dofinansowanie profilaktycznej, terapeutycznej i edukacyjnej działalności TRiPDU „Powrót z U”.

Zasoby realizacji:

1. Środowisko abstynenckie:
 - Klub Wzajemnej Pomocy „Azyl”,
 - Stowarzyszenie Klubu Abstynenta „Azyl”
2. Kontynuowanie Akcji Banan - Bez Alkoholu Narkotyków i Nikotyny oraz Akcji Letniej „Radość bez alkoholu, wakacje bez ryzyka”.
3. Towarzystwo Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych „Powrót z U”- udzielanie pomocy i wsparcia osobom uzależnionym od narkotyków.

V. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Wyżej wymienione zadania inicjowane są przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Ponadto Komisja :

1. Motywuje do podjęcia leczenia odwykowego w oparciu o zgromadzone informacje i wywiad środowiskowy.
2. W przypadku braku motywacji do leczenia, 3-krotnego nie zgłaszania się na posiedzenia lub przerwania terapii Komisja kieruje na badanie do biegłego sądowego.
3. Po wydaniu opinii w przedmiocie uzależnienia Komisje kieruje wniosek do Sądu Rejonowego w Prudniku.
4. Przeprowadza kontrolę zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych.

Zasady wynagrodzenia członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Głucholazach określa Uchwała Nr XX/123/00 Rady Miejskiej w Głucholazach z dnia 28.01.2000 r.

VI. Inwestycje

1. Dofinansowanie monitoringu telewizyjnego miejsc najbardziej zagrożonych w mieście zwłaszcza rozbojami pod wpływem alkoholu oraz eksploatacja systemu.
2. Rozbudowa Skate Parku dla dzieci i młodzieży.

ROZDZIAŁ IV- HARMONOGRAM DZIAŁAŃ NA 2003 ROK

	Z a d a n i e	Termin realizacji	Realizatorzy
I.	<p>Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych</p> <p>1. Finansowanie dodatkowych zajęć terapeutycznych dla:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pacjentów uzależnionych od alkoholu (trening umiejętności służących zdrowieniu, zapobieganie nawrotom picia, złość a nawrót uzależnienia i inne) - Współuzależnionych (trening asertywności, warsztat komunikacji małżeńskiej, przemoc w rodzinie alkoholowej). - pomoc psychologiczna dla młodzieży z rodzin alkoholowych. <p>2. Organizowanie i finansowanie zajęć edukacyjno-rozwojowych oraz rozmów diagnostyczno-motywuujących dla osób uzależnionych i współuzależnionych.</p> <p>3. Zakup i dystrybucja materiałów biurowych, informacyjno-edukacyjnych (książki, broszury, ulotki, plakaty) przepisów prawa oraz niezbędnych czasopism specjalistycznych.</p>	<p>cały rok</p> <p>cały rok</p> <p>cały rok</p>	<p>-Pracownicy Poradni dla osób z problemami alkoholowymi; Specjaliści i instruktorzy terapii uzależnień</p> <p>-Psychoterapeuta uzależnień, specjalista psycholog kliniczny</p> <p>- referent ds. rozwiązywania problemów alkoholowych</p>
II	<p>Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychologicznej i prawnej a w szczególności ochrony przed przemocą.</p> <p>1. Kontynuowanie działalności Gminnej Świetlicy Socjoterapeutycznej przy PKPS w Glucholazach:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Realizowanie programu „Weekend terapeutyczny w Górach Opawskich” dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych. - Prowadzenie zajęć psychokorekcyjnych przeznaczonych dla dzieci z grup ryzyka. - Dofinansowanie szkolenia personelu świetlicy - Dopuszczenie świetlicy w pomoce i sprzęt niezbędny do realizacji zajęć socjoterapeutycznych. - Organizowanie i dofinansowanie kolonii, półkolonii i zimowisk terapeutycznych dla dzieci z rodzin dotkniętych chorobą alkoholową. - Uruchomienie Filii Gminnej Świetlicy Socjoterapeutycznej dla dzieci z Nowego Świętowa 	<p>wiosna, jesień</p> <p>cały rok</p> <p>cały rok</p> <p>cały rok</p> <p>ferie zimowe, wakacje</p> <p>cały rok</p>	<p>- PKPS, pracownicy świetlicy, wolontariusze</p> <p>-Wydział Inwestycji i Architektury Urzędu Miejskiego</p>

	2. Działalność Świątlicy Caritas.	cały rok	- pracownicy świątlicy. OPS
III.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży 1. Organizowanie i prowadzenie na terenie szkół programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży 2. Organizowanie profilaktyczno – edukacyjnych spektakli teatralnych dla dzieci i młodzieży - podejmujących tematykę uzależnień i przemocy. 3. Organizowanie dla nauczycieli i pedagogów szkoleń w zakresie realizacji programów profilaktycznych.	wiosna lub jesień II lub IV kwartał II lub IV kwartał	- referent ds. rozw. problemów alkohol., zespół realizatorów - referent ds. rozw. problemów alkohol. zespół realizatorów - referent ds. rozw. problemów alkohol. zespół realizatorów i aktorów
IV.	Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych – służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych 1. Działalność Klubu Wzajemnej Pomocy „Azyl” 2. Wynagrodzenie gospodarza Klubu Wzajemnej Pomocy „Azyl”. 3. Szkolenia i kursy specjalistyczne dla osób uzależnionych i współuzależnionych w zakresie nieprofesjonalnej pomocy. 4. Weekendy terapeutyczne dla rodzin dotkniętych chorobą alkoholową prowadzonych wg określonego programu terapeutycznego przez specjalistów w zakresie terapii uzależnień. 5. Wyjazdy osób uzależnionych i współuzależnionych na spotkania środowisk trzeźwościowych. 6. Imprezy promujące trzeźwe spędzanie wolnego czasu. 7. Działania profilaktyczne oparte na programach edukacyjnych i profilaktycznych o charakterze rozrywkowym, sportowym itp. (Akcja B.IX.IV. „Radość bez alkoholu, wakacje bez ryzyka”) 8. Działalność TRiPDU „Powrót z U”.	cały rok cały rok cały rok III kwartał cały rok III-IV kwartał cały rok cały rok	- referent ds. rozw. problemów alkohol. gospodarz Klubu. Zarząd Stowarzyszenia - Wydział Finansowo-Budżetowy Urzędu Miejskiego -Organizatorzy kursów -Zarząd i członkowie Stowarzyszenia Klubu Abstynenta „Azyl” specjaliści terapii uzależnień -członkowie Stowarzyszenia Klubu Abstynenta „Azyl” -członkowie Stowarzyszenia -szkoly, kluby sportowe, ZHP, stowarzyszenia - Zarząd TRiPDU „Powrót z U”

	5. Wydawanie opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu	cały rok	
VI.	Inwestycje 1. Monitoring telewizyjny miasta. 2. Rozbudowa Skate Parku dla dzieci i młodzieży	cały rok cały rok	-Wydział Inwestycji i Architektury Urzędu Miejskiego

ROZDZIAŁ V – PRELIMINARZ KOSZTÓW REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

L.p.	Zadanie	Kwota 2003 r.
I.	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych	8.000,-
1.	Finansowanie dodatkowych zajęć terapeutycznych dla : - Pacjentów uzależnionych od alkoholu (trening umiejętności służących zdrowieniu, zapobieganie nawrotom picia, złość a nawrót uzależnienia i inne) - Współuzależnionych (trening asertywności, warsztat komunikacji małżeńskiej, przemoc w rodzinie alkoholowej) - Pomoc psychologiczna dla młodzieży z rodzin alkoholowych <i>umowy zlecenia</i> .	6.000,-
2.	Organizowanie i finansowanie zajęć edukacyjno – rozwojowych oraz rozmów diagnostycznych – motywujących dla osób uzależnionych i współuzależnionych. <i>zlecenie</i>	1.000,-
3.	Zakup i dystrybucja materiałów biurowych, informacyjno-edukacyjnych, przepisów prawa oraz niezbędnych czasopism specjalistycznych.	1.000,-
II.	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychologicznej i prawnej a w szczególności ochrony przed przemocą.	134.200,-
1.	Dotacja dla PKPS na prowadzenie świetlicy socjoterapeutycznej: - Kontynuacja programu „Weekend terapeutyczny w Górach Opawskich” dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych. <i>/nocleg, wyżywienie, transport/</i> - Prowadzenie zajęć psychokorekcyjnych i opiekuńczych przeznaczonych dla dzieci z grup ryzyka <i>/wynagrodzenie/</i> - Dofinansowanie szkolenia personelu świetlicy - Doposażenie w pomoce i sprzęt niezbędny do realizacji zajęć - Dofinansowanie kolonii, półkolonii i zimowisk terapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym. - Uruchomienie Filii Gminnej Świetlicy Socjoterapeutycznej w Nowym Świątowie.	<u>111.000,-</u> 5.000,- 45.000,- 1.000,- 1.000,- 34.000,- 25.000,-
2.	Dofinansowanie działalności Świetlicy Caritas <i>/wynagrodzenie pracownika</i> .	23.200,-
III.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży	6.500,-
1.	Organizowanie i prowadzenie na terenie szkół programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży <i>koszt realizatorów programów</i>	2.500,-
2.	Dofinansowanie profilaktyczno – edukacyjnych spektakli teatralnych dla dzieci i młodzieży podejmujących tematykę uzależnień <i>/koszt spektaklu/</i>	1.500,-
3.	Finansowanie szkolenia dla nauczycieli i pedagogów w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i realizacji programów profilaktycznych <i>/koszty szkoleń</i>	2.500,-
IV.	Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.	43.215,-
1.	Finansowanie kosztów związanych z utrzymaniem Klubu Wzajemnej Pomocy „Azył” <i>/czynsz, energia i woda, kanalizacja, telefon, środki czystości/</i>	20.000,-
2.	Wynagrodzenie gospodarza Klubu „Azył” <i>/umowa zlecenie</i>	4.200,-
3.	Dofinansowanie szkoleń osób uzależnionych i współuzależnionych w zakresie nieprofesjonalnej pomocy.	500,-
4.	Dofinansowanie weekendów terapeutycznych dla rodzin dotkniętych chorobą alkoholową prowadzonych wg określonego programu terapeutycznego przez specjalistów w zakresie terapii uzależnienia od alkoholu.	1.000,-

5.	Dofinansowanie wyjazdów osób uzależnionych i współuzależnionych na spotkania środowisk trzeźwościowych <i>/transport/</i>	600.-
6.	Dofinansowanie imprez promujących trzeźwe spędzanie wolnego czasu np. Sylwester, rowerowy środowisk trzeźwościowych, Dzień Trzeźwości, rocznice klubu i stowarzyszenia, imprezy dla dzieci, imprezy artystyczne wspólnie z Kółkiem Poetyckim i inne	915.-
7.	Wspomaganie działań profilaktycznych (opartych na konkretnych programach edukacyjnych i profilaktycznych) podejmowanych przez szkoły, przedszkola, kluby sportowe, turystyczne, Rady Sołeckie, ZHP i inne – na podstawie przedłożonych projektów (Akcja Banan, Akcja „Radość bez alkoholu, wakacje bez ryzyka”).	13.000.-
8.	Dofinansowanie działalności Towarzystwa Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych „Powrót z U” <i>programy profilaktyczne, materiały biurowe i dydaktyczne, imprezy promujące życie bez uzależnień</i>	3.000.-
V.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	43.085.-
1.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych <i>rozmowy motywujące, wywiady, posiedzenia, szkolenia</i>	15.000.-
2.	Wynagrodzenie, pochodne od wynagrodzenia, odpisy, delegacje Referenta ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	20.385.-
3.	Finansowanie kosztów utrzymania siedziby GKRPA <i>/telefon, doposażenie/</i>	2.000.-
4.	Wynagrodzenie osoby sprzątającej pomieszczenia GKRPA.	4.200.-
5.	Opiniowanie wniosków do sądu przez biegłego	1.500.-
VI.	Inwestycje	45.000.-
1.	Dofinansowanie monitoringu telewizyjnego miejsc najbardziej zagrożonych w mieście zwłaszcza rozbojami pod wpływem alkoholu i eksploatacja systemu.	25.000.-
2.	Rozbudowa Skate Parku dla dzieci i młodzieży: - Zakup urządzeń Fun Box i Quarter-Pipe, - Częściowe utwardzenie placu i remont ogrodzenia	20.000.-
	R a z e m	280.000.-